

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0406U001661

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 27-04-2006

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Писаренко Наталія Василівна

2. Pysarenko Nataliya Vasylivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 06.01.05

Назва наукової спеціальності: Селекція і насінництво

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 11-04-2006

Спеціальність за освітою: 7.130103

Місце роботи здобувача: Інститут картоплярства УААН

Код за ЄДРПОУ: 00496828

Місцезнаходження: 07853, Київська область, Бородянський район, смт. Немішаєве, вул. Чкалова, 22

Форма власності:

Сфера управління: Українська аграрна академія наук

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.360.01

Повне найменування юридичної особи: Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН

Код за ЄДРПОУ: 00489780

Місцезнаходження: вул. Клінічна, 25 перший корпус, м. Київ, Київська обл., 03141, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут картоплярства УААН

Код за ЄДРПОУ: 00496828

Місцезнаходження: 07853, Київська область, Бородянський район, смт. Немішаєве, вул. Чкалова, 22

Форма власності:

Сфера управління: Українська аграрна академія наук

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 68.35.03

Тема дисертації:

1. Особливості стійкості проти хвороб та прояв інших господарських ознак у міжсортових і міжвидових гібридів картоплі
2. Features of displaying resistance to diseases and agronomic characters in intervarietal and interspecific hybrids of potato

Реферат:

1. Викладені результати експериментальних досліджень, які дозволили встановити перевагу міжвидових гібридів над міжсортовими стосовно резистентності проти дитиленхозу, що обумовлене можливістю виділення лише серед перших; форм з крайньою високою стійкістю (9 балів), значно (у 2,3–6,4 разу) більшої кількості гібридів, які перевищують прояв ознаки у кращого сорту-стандарту. Унікальним є виділення бекросів 81.459с19, 89.203с79, 90.690/61, які протягом трьох років випробування не мали симптомів хвороби. Вища цінність міжвидових гібридів, при співставленні з міжсортовими, за стійкістю проти парші звичайної у більшій частоті високорезистентних форм (у 2,8 разу, меншій значно ураженого матеріалу (у 2,9 разу), більшій кількості гіб-ридів з вищою резистентністю, ніж у кращого сорту-стандарту, виділенні лише міжвидових гібридів без симптомів хвороби (27,9; 3,3; 21,3%). Окремим бекросам властивий ефективний генетичний контроль ознаки (81.459с15, 83.47с65). Лише серед міжвидових гібридів виділені форми з

вищою, ніж у кращого сорту-стандарту, стійкістю проти кільцевої гнилі. Виділені батьківські компоненти схрещування, що мають повторюваність серед стійкого матеріалу, а саме: Гра-нат, 80.24с6, 81.1686/2, 81.386с65. Перевага міжвидових гібридів над міжсортowymi за стійкістю бульб проти фітофторозу визначається відсутністю у перших дуже сприйнятливих форм до хвороби, наявністю бекросів з високою і навіть крайньою високою резистентністю. Аналогічне стосується стійкості проти залізистої плямистості бульб. Виділені міжсортowi, міжвидові гібриди (по 2 шт.) з високою стійкістю проти чотирьох перерахованих вище хвороб. Сім міжсортowych гібридів переважають кращий сорт-стандарт за врожайністю та іншими ознаками. Особливістю міжвидових гібридів є багатобульбовість і високий вміст крохмалю. Доведений вплив на проникнення в бульби фітофтори особливостей материнських форм (бекросів), запилювачів (сортів) та їхньої взаємодії. Ефективним генетичним контролем ознаки характеризується п'ятивидовий гібрид 90.841с2, а поміж сортів- Поліська рожева. Аналогічне відноситься до поширення гриба. За участю автора створено п'ять сортів, чотири з яких рекомендовані для вирощування в усіх зонах України: Веста, Дара, Тирас, Малинська біла. Вирощування їх є високорентабельним.

2. Results of experimental research work which allowed to establish advantages of interspecific hybrids over intervarietal ones as to their resistance to ditylenchosis were presented; the advantages were proved by the possibility to isolate among the former forms with extremely high resistance (9 points), considerably greater (2,3 - 6,4 times) number of hybrids which exceed index of the character in the best variety-standard. Backcrosses 81.459с19, 82.203с79, 90.690/61, which are unique having shown no symptoms of disease during the 3 years of testing. Higher value of interspecific hybrids as compared with intervarietal ones as to their resistance to common scab of potato lies in higher (2,8 times) frequency of high resistant forms and in lower (2,9 times) number of considerably affected materials, in greater number of hybrids with higher resistance, than in the best variety-standards; only interspecific hybrids without disease symptoms were detected (27,9; 3,3; 21,3%). Effective genetic control of the character is inherent in separate backcrosses (81.459с15, 83.47с65). It is only among interspecific hybrids that the forms with higher resistance to ring rot as compared with the best variety-standard were found. Parent components of crosses which have repetition among resistant material were isolated, namely Granat, 80.24с6, 91.1686/2, 81.386с65. The advantage of interspecific hybrids over intervarietal ones in resistance of tubers to late blight is shown by the absence in the former of the forms very susceptible to the disease, by the presence of backcrosses with high and even extremely high resistance. This applies equally to the resistance to iron spots of tubers. Intervarietal, interspecific hybrids with high resistance to the four above-mentioned diseases were isolated (2 pieces for each). Seven intervarietal hybrids are superior to the best variety-standard in yields and other characters. Multituber character and high starch content are typical of the interspecific hybrids. The influence on the penetration of *Phytophthora* into tubers of the features of female forms (backcrosses), pollinators (varieties) and their interaction is proved. Efficient genetic control of the character is typical of the five species hybrid 90.841с2, and among varieties of Poliska rozheva. The same is true about the fungus spreading. The author participated in the development of five varieties, the four of which are recommended for growing in all zones of Ukraine: these are Vesta, Dara, Tyras, Malin-ska bila. Their growing is very profitable.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Подгаецький А.А.

2. Podgayetskiy A.A.

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Васильківський С.П.

2. Васильківський С.П.

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Завірюха П.Д.

2. Завірюха П.Д.

Кваліфікація: к.с.-г.н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Роїк М.В.

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Роїк М.В.

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.